

A Kormány

.../2015. (...) Korm. rendelete

a polgári légiközlekedési balesetek esetére szóló nemzeti vészhelyzeti tervről és a polgári légiközlekedési balesetek áldozataira és azok hozzátartozóira vonatkozó légitársasági segítségnyújtási tervről

A Kormány a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 73. § (1) bekezdés *m*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, az e rendelet 5.§. szakasza vonatkozásában az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Általános rendelkezések

1. §

(1) E rendelet hatálya a Magyarország légterében és területén „19 főnél több utas szállítására alkalmas polgári légijárművel történt légiközlekedési balesetekre terjed ki.

(2) E rendelet hatálya kiterjed:

- a)* a légiközlekedési hatóságra,
- b)* a közlekedésbiztonsági szervre,
- c)* a hivatásos katasztrófavédelmi szervre,
- d)* a hivatásos tűzoltóságra, az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóságra és az önkéntes tűzoltó egyesületre,
- e)* az állami mentőszolgálatra,
- f)* az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervre,
- g)* a terrorizmust elhárító szervre,
- h)* a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 7. §-ában meghatározott kormányzati koordinációs szervre,
- i)* a megyei, a fővárosi és a helyi védelmi bizottságokra,
- j)* a körzeti repüléstájékoztató és a légiforgalmi irányító szolgálatot ellátó szervezetre,
- k)* a légiközlekedési hatóság által kiállított érvényes működési engedéllyel rendelkező, Magyarországon bejegyzett légitársaságra,
- l)* a repülőtér üzemben tartóra,
- m)* a légijármű karbantartó és javító szervezetre,
- n)* a földi kiszolgálási tevékenységet végző szervezetre.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. vészhelyzeti terv karbantartása: a polgári légiközlekedési balesetek esetére szóló nemzeti vészhelyzeti terv mellékletében szereplő adatok, elérhetőségek naprakészségének biztosítása;
2. vészhelyzeti terv módosítása: az 1. pontban meghatározottak kivételével a polgári légiközlekedési balesetek esetére szóló nemzeti vészhelyzeti terv tartalmának érdemi megváltoztatása, amely a 3. § (3) bekezdésben foglaltak szerinti jóváhagyást igényel;

3. A polgári légiközlekedési balesetek esetére szóló nemzeti vészhelyzeti terv

3. §

(1) A polgári légiközlekedési balesetek esetére szóló nemzeti vészhelyzeti terv (a továbbiakban: nemzeti vészhelyzeti terv) célja légiközlekedési baleset esetén az 1. § (2) bekezdésben felsorolt szervezetek együttműködésének összehangolása.

(2) A nemzeti vészhelyzeti terv részletes szabályokat állapít meg

- a) a vészhelyzeti terv aktiválása;
- b) az érintett szervezetek feladatai;
- c) a riasztási és értesítési rend;
- d) a kárhelyszín biztosítása és felszámolása;
- e) a vészhelyzeti kommunikáció; valamint
- f) az 5. §-ban meghatározott referens feladatai

vonatkozásában.

(3) A nemzeti vészhelyzeti terv elkészítéséről a közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gondoskodik. A nemzeti vészhelyzeti tervet és annak módosítását a miniszter a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, a rendészetért felelős miniszter, a honvédelemért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter és az egészségügyért felelős miniszter egyetértésével hagyja jóvá.

(4) A nemzeti vészhelyzeti tervet folyamatosan karban kell tartani és szükség esetén, de legalább háromévente meg kell vizsgálni célszerűségét, a hatályos jogszabályoknak és szervezeti szabályoknak való megfeleléseit, alkalmazhatóságát. A nemzeti vészhelyzeti terv karbantartása a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, módosítása a miniszter feladata.

(5) A nemzeti vészhelyzeti terv alkalmazása esetén a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a közlekedésbiztonsági szerv értékeli a nemzeti vészhelyzeti terv végrehajtását, és amennyiben szükséges, 180 napon belül ajánlást fogalmaz meg az 1. § (2) bekezdésében meghatározott szervezetnek.

(6) Az ajánlás címzettje az ajánlás kézhezvételétől számított 90 napon belül írásban tájékoztatást ad a hivatásos katasztrófavédelmi szervnek és a közlekedésbiztonsági szervnek az ajánlás elfogadásáról, vagy az azzal való – indokolással ellátott – egyet nem értéséről, és az

ajánlás alapján tervezett vagy megtett intézkedésről, az intézkedés bevezetése határidejének megjelölésével.

4. A nemzeti vészhelyzeti terv alkalmazásában közreműködő szervezet tevékenysége

4. §

(1) Az 1. § (2) bekezdésében szereplő szervezetek a nemzeti vészhelyzeti terv alkalmazása során egymással együttműködnek. A szervezet saját működésére vonatkozó szabályozása nem lehet ellentétes a nemzeti vészhelyzeti terv rendelkezéseivel.

(2) A nemzeti vészhelyzeti terv alkalmazhatóságának fenntartása érdekében az 1. § (2) bekezdésében meghatározott szervezet belső szabályozásának, eljárási rendjének és kényszerhelyzeti tervének a nemzeti vészhelyzeti tervet érintő módosításáról írásban haladéktalanul értesíti a hivatásos katasztrófavédelmi szervet és a minisztert.

(3) A nemzeti vészhelyzeti terv hatékony végrehajtása érdekében a hivatásos katasztrófavédelmi szerv koordinálásával, a gyakorlat tervezett időpontját legalább 60 nappal megelőzően az általa az 1. § (2) bekezdésben meghatározott együttműködő szervezetek közül kijelölt szervezetek legalább évente együttes törzsvezetési gyakorlatot, legalább kétfévente önálló, más gyakorlattól független gyakorlatot tartanak. A gyakorlatok végrehajtását a szervezetek értékelik és az értékelés eredményéről tájékoztatják a minisztert.

5. §

A légiközlekedési balesetek áldozatai és e személyek hozzátartozói számára történő segítségnyújtásban közreműködő, a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 21. cikk (3) bekezdésében meghatározott referenst a miniszterelnök jelöli ki.

5. A polgári légiközlekedési balesetek áldozataira és azok hozzátartozóira vonatkozó légitársasági segítségnyújtási terv

6. §

(1) Az 1. § (2) bekezdés *k)* pontjában meghatározott szervezet a polgári légiközlekedési balesetek áldozataira és azok hozzátartozóira vonatkozó légitársasági segítségnyújtási tervet (a továbbiakban: légitársasági segítségnyújtási terv) készít. A légitársasági segítségnyújtási terv nem tartalmazhat a nemzeti vészhelyzeti terv rendelkezéseivel ellentétes előírásokat.

(2) Az 1. § (2) bekezdés *k)* pontjában meghatározott szervezet a légitársasági segítségnyújtási tervet és annak módosítását a légiközlekedési hatósághoz nyújtja be. A légiközlekedési hatóság a légitársasági segítségnyújtási tervjogszabályoknak való megfeleléseit ellenőrzi.

6. Záró rendelkezések

7. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő harmincadik napon lép hatályba.

(2) A nemzeti vészhelyzeti tervet e rendelet hatályba lépésétől számított tizenkét hónapon belül kell elkészíteni.

8. §

Ez a rendelet a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 21. cikkének a végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

INDOKOLÁS

A tervezet a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 996/2010/EU (2010. október 20.) európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg. A kormányrendelet megalkotására szóló felhatalmazást a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 73. §. (1) bekezdés *m*) pontja adja.

A kényszerhelyzeti tervezés az együttműködő szervezetek felkészítése arra, hogy megfelelő módon elláthassák az ország területén bekövetkező légiközlekedési balesetből adódó feladataikat. Célja, hogy minimálisra csökkentse a kialakult veszélyhelyzet hatását, különös tekintettel az életmentésre, az emberi élet védelmére, a légi jármű üzemeltetés fenntartására, valamint a vészhelyzet (kényszerhelyzet) hatásainak csökkentésére. A meghatározott eljárások tartalmazzák a rendkívüli események és következményeinek felszámolásában részt vevő különböző repülőtéri szervezetek és szolgálatok, valamint külső szervezetek feladatainak és tevékenységének összehangolását. Meghatározzák azokat az eljárásokat is, amelyek a különféle, kutatás-mentésben résztvevő szervezetek egymás közötti együttműködését, koordinációját biztosítják. Célja a feladatok, felelősségi körök meghatározása, a kulcsfontosságú személyek felhatalmazása a tervben leírtak végrehajtásához, a kényszerhelyzetnek megfelelő cselekvések, erőfeszítések koordinálása. Magában kell foglalnia egy sor olyan intézkedést, amelyek biztosítják, hogy a kutató-mentő, a tűzoltó, a rendfenntartó, a rendőri/biztonsági, egészségügyi szolgálatok, és más repülőtérén belüli és repülőtérén kívüli szervek megfelelően képzett és tapasztalt állománya azonnal bevethető legyen bármely szokatlan körülmények között a rendkívüli események leküzdésére.

A balesetekre uniós szinten adott átfogó és összehangolt válaszok biztosítása érdekében a tagállamok gondoskodnak egy nemzeti szintű, légi balesetek esetére szóló vészhelyzeti terv létrehozásáról. A tagállamoknak olyan vészhelyzeti tervet kell kidolgozniuk, amely rendelkezik a repülőtéri mentőegységekről és a polgári légiközlekedési balesetek áldozatainak és az áldozatok hozzátartozóinak nyújtandó segítségről.

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a területükön bejegyzett valamennyi légitársaság rendelkezzen a polgári légiközlekedési balesetek áldozataira és azok hozzátartozóira vonatkozó segítségnyújtási tervvel. A tervnek különösen figyelembe kell vennie a polgári légiközlekedési balesetek áldozatainak és hozzátartozóinak nyújtott pszichológiai támogatást, és lehetővé kell tennie a légitársaság számára a súlyosabb balesetek kezelését. Kiemelt figyelmet kell fordítani az áldozatok és hozzátartozóik, illetve egyesületeik támogatására, valamint a velük folytatott kommunikációra. A tagállamok ellenőrzik a területükön bejegyzett légitársaságok segítségnyújtási terveit. A tagállamok arra ösztönzik az Unióban üzemelő, harmadik országbeli légitársaságokat, hogy ők is dolgozzanak ki a polgári légiközlekedési balesetek áldozataira és azok hozzátartozóira vonatkozó segítségnyújtási tervet.

A nemzeti vészhelyzeti terv célja az együttműködő szervezetek tevékenysége összehangolásának, az irányítási, kommunikációs, koordinációs feladatok hatékony ellátásának

biztosítása. A kormányrendelet célja többek között a nemzeti vészhelyzeti terv hatékony végrehajtásának biztosítása.

A közelmúltban bekövetkezett sajnálatos esemény, a Germanwings légitársaság egyik repülőgépének katasztrófája is példa arra, hogy Európában is bárhol és bármikor bekövetkezhet olyan váratlan légiközlekedési baleset, amely során az összehangolt cselekvés fontossága és sürgőssége, a hatékony kommunikáció biztosítása elengedhetetlen. Az EU rendelet előírja, hogy amennyiben baleset történik, és a vizsgálatért valamely tagállam felelős vagy a balesetet szenvedett légi járművet üzemeltető légitársaság tagállamban van bejegyezve, vagy a balesetet szenvedett légi jármű fedélzetén nagy számban tartózkodtak valamely tagállam állampolgárai, az adott tagállam referenst nevez ki, akinek feladata az áldozatokkal és hozzátartozóikkal való kapcsolattartás, illetve a számukra nyújtott tájékoztatás. A kormányrendelet rendelkezik a referens személy kinevezéséről.

A nemzeti vészhelyzeti terv a különböző, kutatás-mentésben részt vevő szervezetek már meglévő terveire (tűz és katasztrófavédelmi feladatok irányítása, repülőtéri kényszerhelyzeti terv, légi kutató-mentő terv, stb.) épül. A kényszerhelyzeti tervek alapvető igényei és koncepciói, valamint a végrehajtandó feladatok igen nagymértékben azonosak és ugyanazokat a nagyobb problémák megoldását célozzák. A vészhelyzeti terv a kormányrendelet hatálya alá tartozó szervek által aláírt dokumentum lesz.